

χγοροστά των παλαιών ζωγράφων ήταν πολύ ανώτερη από τη δική μας και ότι οι μουσαμάδες και ή έτοιμες λαδομπογιές που μεταχειρίζομασθε έμεις, δεν αξίζουν τίποτα, μπρός στις σανίδες και στα φυσικά χρώματα των παλαιών. 'Αποφάσισε λοιπόν ν' ακολουθήση τη δική τους τέχνη κ' έστρεψε μόνος του τὰ χρώματα, κατασκευάζε μονάχος του τὰ πανέλα του κ' έκοβε κ' επλάγιζε τις σανίδες, πάνω στις όποιες θά ζωγραφίσε.

»Τὰ κατάφερε θαυμάσια πραγματικώς και τὸ άτελιέ του ήταν γεμάτο από σανίδες, παλαιωμένες μ' ένα λεπτό επίχρυσμα και έτοιμες για ζωγράφισμα. Αίτη όμως ή προστασιαστικη εργασία τὸν ένθουσίαζε τόσο πολύ, πού δεν του έκανε καρδιά να χαλάση τις σανίδες του και τις ώρες του μτογιές και να ζωγραφισή κάτι τι επί τέλους. 'Ετσι καθόταν με σταυρωμένα χέρια και φορούσε της πείνας. 'Εξάρνα όμως παντρεύτηκε. Κι' έπρεπε τώρα να βγάξη με κάθε τρόπο χρήματα για να ζή κ' αυτός κ' ή γυναίκα του. Ριχτήκε πράγματι στη δουλειά με τὰ ματριά. Είχε μπει δὲ τόσο πολύ στο πνεύμα των παλαιών καλλιτεχνών, ώστε άπεμμείτο στην έντέλεια τὰ άριστουργήματά τους, σὲ σημείο πού γελούσε κ' αὐτός ακόμα τούς είδικούς. 'Ετσι τὸν έμήνυσαν κάποτε για μιά τέτοιου είδους βαγατοντία κ' έφινάκισηκε.

»Όταν έπεσε ή αυτοκρατορία στη Γερμανία και από ώρα σὲ ώρα περιέμεναν νά εγκαθιδρυθῆ ὁ κομμουνισμός, ὁ σύλλογος τὸν έξερεσιονιστῶν ζωγράφων έκάλεσε τὰ μέλη του σὲ συνεδρίαση. Κατὰ τὴν συνεδρίαση αὐτή, θ' αποφάσιζαν άν έπρεπε νά συνταχθῶν με τούς κομμουνιστάς ή όχι. 'Ενα από τὰ μέλη έβγαλε τότε έναν λόγο πού άποταρε κ' έρόντα :

«—'Η ζωγραφική, εἶπε, εἶνε μιά από τις λιγώτερο έπικερδέεις βιομηχανίες, με προστατευτικὸς δασμοὺς έναντιόν του συναγωνισμοὺ πού της κάνουν οἱ πωλησοβάδες τὸν ξένων ζωγράφων. Κι' αὐτὸ τὸ όφείλομε στην κεφαλασοκρατία, πού προτιμὰ νά ύποστηρίξη τούς ξένους παρά τὴν έγχώρο παραγωγή. Κάτω ή κεφαλασοκρατία! Κάτω και ή 'Ακαδημία τὸν Καλῶν Τεχνῶν, πού καταδικάει κάθε πρόοδο και κάθε νέο τάλεντο. 'Εμπρός! 'Ας άρπάξοιμε τὰ όπλα μας, άς γυρεμσοιμε τὸ φρούριο αὐτὸ του συντηρητισμοὺ άς πάρσοιμε διά της βίας τις καθηγητικὲς έδρες πού τώρα τίς κατέχουν κάτι άποβλακωμένα γερόντια!...».

»'Ο λόγος του όμως αὐτὸς δὲν συγκίνησε τούς συναδέλφους του. Κι' άργότερα, όταν ὁ κομμουνισμός δὲν μπόρεσε νά επικρατήση, ὁ επαναστάτης ζωγράφος έγινε από τούς πιο νομιμόφρονες Γερμανούς. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο κατώφλωσε πραγματικῶς νά γερόδη μιά καθηγητικὴ έδρα, όχι όμως

στο Μόναχο.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣΜΟΙ

ΤΡΕΛΛΑ ΠΟΥ ΦΕΡΝΕΙ ΚΕΡΑΗ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ

'Ενας 'Αμερικανὸς έμπορος από τη Βαλτιμόρη, είχε άπογοιτευθεῖ τελευταία, γιατί έξ ατίας της οικονομικῆς κρίσεως, ή δουλειά του δὲν πήγαιναν καθόλου καλά.

Πρό μηνός λοιπόν πούλησε τὸ ένα από τὰ δυὸ καταστήματά του κ' άρχισε νά παίξη στο Χρηματιστήριο.

'Επαιξε όμως τόσο τρελλά, τόσο κωπορολοτιέφρως, κατὰ τὴν καθιερωμένη φράση, ώστε άναστάωσε τούς χρηματιστηριακούς κύκλους της Βαλτιμόρης. Οἱ φίλοι κ' οἱ γνωστοὶ του νομίσανε πως είχε τρελλαθεῖ κ' οἱ συγγενεὶς του φοβόντουσαν μήπως χάση ὅλη τὴν περιουσία του σὲ τὸ Χρηματιστήριο. Τὸν κλείσανε λοιπόν μέσα σὲ μιά φρενολογικὴ κλινική, πήσανε μιά γνωμάτευσι από δυὸ φρενολόγους και κάσανε μια αίτηση στο δικαστήριο, ζητώντας νά τὸν θέσουν ὑπὸ δικαστικὴν άπαγόρευσι, ώστε νά μὴν έχη δικαιομία νά διαχειρίζεται τὴν περιουσία του.

Τὸ δικαστήριο ένέκρινε τὴν αίτησί τους κ' ὠρισε έναν έλεγχτικὴ για νά εκκαθαρίση τὴν περιουσία του εμπόρου, τὴν όποία θά διαχειρίζοντο σὲ εξῆς ὁ συγγενεὶς του.

'Όταν όμως ὁ έλεγχτικὸς τελείωσε τὴν εκκαθάριση, άποδείχτηκε, ὅτι ὁ τρελλὸς έμπορος, σὲ διάστημα του ενός μηνός πού είχε παίξει στο Χρηματιστήριο, είχε κερδίσει με τὸ τρελλὸ παίξιμό του 150.000 δολλάρια, δηλαδὴ 21 εκκατομμύρια δραχμὲς περίπου.

Τότε τὸ δικαστήριο άσύρως τὴν προηγουμένη άπόφασί του και άπέφρνε τὴν αίτηση τὸν συγγενῶν του με τὴ δικαιολογία, ὅτι δὲν μπορεί νά εἶνε τρελλὸς ένας άνθρωπος πού παίξει και κερδίζει έντός ελαχιστοῦ χρονικοῦ διαστήματος ένα σωρὸ εκκατομμύρια.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΥΣΤΑΚΙ

(“Όπου οἱ ‘Ελληνες ἠθοποιοὶ ξυρίζονται χάριν τῆς... ‘Φαύστας”).

Στὰ παλαιότερα χρόνια οἱ ἠθοποιοὶ μας, για νά δεῖξουν ἢ μάλλον για νά... εἰδειξουν στὸν κόσμο τὴν καλλιτεχνικὴ τους ιδιότητα, συνήθιζαν νά φέρουν πλατύγυρο καπέλλο, μοστί, μακρὰ μαλλιά και μεγάλη μουστάκια, τὰ όποία δὲν έννοοῦσαν νά κόψουν με κανένα τρόπο. Προτιμοῦσαν μάλιστα νά μὴ δέχωνται ρόλους—έτσι και πρώτους—πὸν άπαιτοῦσαν ξυρισμένο πρόσωπο, παρά νά στερηθῶν τὸ άνδροφρεπὲς στολίδι τους. Τὸ πολὺ-πολὺ πού μποροῦσαν νά κάμουν, όταν έπαίζαν σὲ παρόμοιους ρόλους, ήταν νά σκεπάσουν τὰ μουστάκια τους με ένα ειδὸς ζυμαριοῦ ή αλοιφῆς, τὸ όποιο τούς μετέβαλλε λίγο-πολὺ σὲ... καραγκιόζηδες!

'Η ισχυρογνωμοσύνη αὐτὴ δὲν ήταν γνώρισμα μονάχα τὸν δικῶν μας ἠθοποίων, ἀλλὰ και τὸν ξένων συναδέλφων του, ακόμα και τὸν κορυφαίων. 'Ο περιφρρος Μουνὲ Σουὺν π.χ., λόγω της μεγάλης του άγάπης πρὸς τὸ μουστάκι του, δὲν έδέχηκε νά ὑποδθῆ ποτὲ φρεσ Ρωμαϊκῶν ὑποθέσεων ή πρόσωπα Γάλλων αὐλικῶν, όποτε έπρεπε νά παρουσιασθῆ ξυρισμένος.

Τὸ πρώτο θεατρικὸ έργο πὸν έφερε τούς ἠθοποιοὺς μας στὴν ἀνάχη νά ξυρισῶν τὸ μουστάκι τους, ήταν ἡ «Φαύστας» του Δημ. Βερναρδάκη. 'Ο άειμνητος καθηγητὴς, ὁ κερμητὴς της Λέσβου, όπως τὸν έλεγαν τότε, είχε άπομακρυνθεῖ από τὸ Πανεπιστήμιο και άποσύρθηκε στο νησί του, όπου καταγινόταν με τὴν τέχνη.

'Όταν, ὅποτε, από κάμποσον καιρὸ ήρθε στὴν 'Αθήνα με τὸ χειρόγραφο του νέου δράματός του, έξεδήλωσε τὴν ἀπόφασί νά μὴ δώση τὴ «Φαύστας» για παίξιμο, άν οἱ ἠθοποιοὶ δὲν έξυρίζοντὸ μουστάκι τους. Οἱ ἄνθρωποι, στοὺς όποιους ὁ Βερναρδάκης άνακοίνωσε τὴ σκέψη του, τὸν άκουσαν εκλιπρωι και τὸν προειδοποίησαν ὅτι θάταν τὸν ἀδυνάτων αδύνατον νά εισακοσθῆ ή ὑπόδειξι του.

'Ο συγγραφεὺς ἐν τούτοις δὲν έχασε τὸ θάρρος του. Προσκάλεσε τούς ἠθοποιοὺς του θιάσου πού θά παρίστανε τὸ έργο του και τούς τὸ ὕβασε. Τὸ έργο τούς άρεσε εξαιρετικῶς, και κατάλαβαν ὅτι θά έσημειωνε πρώτης τάξεως έπιτυχία.

Τότε ὁ Βερναρδάκης, βλέποντας τὸν ζῆλο και τὴν άνυπομονησία τους για νά κάσουν τούς ρόλους του, έθεώρησε κατάλληλη τὴν εὐκαιρία και τούς... έφριξε τὸν πόντιο:

—Φίλοι μου, τούς εἶπε, άκούστε νά πῶ πῶ. 'Η παρῴσασί της «Φαύστας» θ' απαιτήση πολλὲς ὕψεις.Καθὼς βλέπετε, τὸ δράμα εἶνε ἠρωικῆς ὑποθέσεως και ὁ Ρωμαῖὸς ξυρίζοντο ὅλοι εκεινη τὴν εποχή. Λοιπόν, άν θέλετε νά παίξετε τὸ έργο μου, πρέπει νά ξυρίσετε ὅλοι τὰ μουστάκια και τὰ γέρια σας. 'Αλλοιῶς, παίρνω τὰ χειρόγραφα και γυρίζω πίσω στο νησί μου...

Τὰ άπροσδόκητα λόγια του σεβαστοῦ καθηγητοῦ έγιναν δεκτὰ με γενική ψυχρότητα και άπογοιτησει ἐκ μέρους τὸν ἠθοποίων, οἱ όποιοι διατηροῦσαν ἐπὶ τὸσα χρόνια με φανατισμὸ ἄβητα τὰ μουστάκια και τὰ γένεια τους.

'Ο Βερναρδάκης, βλέποντας τὴ στάσι τους, πήρε τὰ χαρτιά του κ' έτοιμάστηκε νά φύγη, πραγματοποιώντας έτσι τὴν άπειλή του.

Τότε ὁ Διονύσιος Ταβουλάρης, παλαίμαχος και συνεργάτης της έλληνικῆς σκηπῆς, σημάχηκε πρώτος και εἶπε:

— Παιδιά, ἐγὼ πρόκειται νά ὑποδθῶ τὸν Μεγάλο Κωνσταντίνο.

'Ε, λοιπόν, αποφασίζω νά ξυρισῶ τὸ μουστάκι μου...

—Μπράβο! 'Αξίζει νά θυσιάση κανεὶς ένα μουστάκι για μιά ὀλόκληρη αυτοκρατορία! έχολιάσε ὁ άειμνητος δημοσιογράφος 'Αριστείδης Ρούνης, ὁ όποιος παρενρισκόταν στὴν ιστορικὴ αὐτὴ σκηπῆ.

'Η... ἠρωικὴ χειρονομία του ρηξικειλευθου Ταβουλάρη δὲν έμεινε χωρίς αποτέλεσμα. Οἱ συναδέλφοι του φιλοτιμήθηκαν και ἐδήλωσαν ένας-ένας ὅλοι τους ὅτι θά ξυρίζον κ' αὐτὸ τὰ μουστάκια τους.

Τὸ παρῴδειγμα αὐτὸ βρήκε ἀπήχησι και στὸν ἄλλο μεγάλο θίασο τῆς εποχῆς, τὸν θίασο της Παρασοκοσουλίου. 'Ο Δημητρίος Κοτοπούλης, ὁ πατέρας της ένδόξου τραγωδοῦ μας, άποφάσισε κ' αὐτὸς μαζί με τούς συντροφούς του νά θυσιάσουν τὸ μουστάκι τους στὸν... βασιλὸ τῆς τέχνης.

'Ο Βερναρδάκης ήταν καταχαρομένος για τὴν πραγματικῶς ἀνέλπιστη έπιτυχία του. Τράδηξε άμέσως σὲ γαρφεὶα της «Εφημερίδος» κ' εἶπε θαυμαστικῶς στοὺς συντάκτες της:

— Βλέπετε; Μὲ εἶχατε ἀπελπίσει προχθὲς και καθὼς βλέπετε κατῆφρα νά ξυρισῶν ὅλοι οἱ ἠθοποιοὶ τὰ μουστάκια τους...

—Μὰ εἰστί, κύριε καθηγητῶ, γίνεται ὁ... Μπαϊρακτάρης της σκηπῆς, τὸν άπάντησε ὁ κ. Θεόδωρος Βελλιανίτης, συντάκτης τότε της «Εφημερίδος».

Για νά έννοηθῆ ή τελευταία εὐφρολογία, πρέπει νά έξηγηθῆ ὅτι ὁ περιφρρος Διευθυντῆς της 'Αστυνομίας 'Αθηνῶν Μπαϊρακτάρης, συνήθιζε, όταν έπιανε κανέναν κακοποιό, νά τὸν κόβῆ τὰ μαλλιά και νά του ξυρίξη τὰ γένεια πρὸς σωφρονομίον.